

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábbal... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Hirdetési díj: Négy hasábbal... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

Előfizetési helyben: FELHŐDI K. LAJOS és IO. CSÁTHY KÁROLYY könyvkereskedésében...

A béke.

Rosszkor, a lehető legalkalmasabb időben készül az orosz császár látogatást tenni Berlinben. Az agg német császár maga is törődött, gyöngéskedő s nem igen van vendéglátó kedvében egyáltalán.

Komolyan agódnak a német trónörökös sorsán mindenfelé. Szerencsétlen betegsége oly fejlődést vesz, mely életveszélyes is jár, a legjobb esetben pedig kétséges és mindenesetre oly nyomot hagyó operációval, ami egy nagy birodalom uralkodójának a legirtózatosabb katasztrófa jellegével bír.

Csak természetes ily körülmények között, hogy az orosz császárt nem valami türeményes szívéllyességgel várják vendégül Berlinben éppen most, még akkor sem, ha máskülönben intím viszony állana fenn a szentpétervári és berlini udvarok közt.

Pedig az a viszony megszűnt. Az a végzetes orosz-német-osztrák-magyar szövetség, úgy látszik, szerencsésen véget ért, még mielőtt áldozatul estek volna az orosz furfangnak a jóhiszemű szövetséges társak.

A mi ellen nálunk oly egészséges ösztönrel háborgott folyvást a közhangulat, a kétszínű vagy inkább szárszínű orosz barátságot végre eldobták maguktól a német és osztrák-magyar politikusok.

Ennek a hatása látszik a német sajtó nyilatkozatain most is, mikor az orosz császár berlini látogatását egyszerű udvariassági ténynek nevezik, mely elől az oroszok császára nem mer kitérni.

Nem mer kitérni! Jellemző ez nagyon. Mikor az orosz még szövetségesnek tekintette Németországot, akkor a császár igenis vonakodott találkozni a német császárral. Most, mikor tulajdonképp ellenlábasként kell tekintenie a német császárt, most még az udvariasság ellen sem akar véteni.

Ugyanez a változás nyilatkozott az orosz-politikában is az utóbbi időben. A szövetséges Oroszország elkergette trónjáról az egyik bolgár fejedelmet, a szövetség

ségen kívül álló Oroszország nem bátorodik ezt megtenni a másik bolgár fejedlemmel.

Magára hagyva, mint hatalmas tényezővel számol az orosz Németországgal és Ausztria-Magyarországgal, melyekhez harmadiknak Olaszországgal tartozik, negyediknek Anglia, ötödiknek, hatodiknak, hetediknek a Balkán államok.

Magára hagyva, Oroszország azzá lett, a minék rég ismerték, agyaglábu kolozsussá. Mert a francia köztársaság nem alkalmas szövetséges neki. Ezt a szövetséget megköthetik a diplomaták, de nem az orosz és francia nép. — Vagy ha ez a két nép szövetséget köt, jaj akkor az egyik fél: — az orosz nép zsarnokának.

Mindezeknek a benyomása alatt megy bizonyára Berlinbe az orosz császár, hogy ha már nem hivatkozhatik a szövetséges viszonyára, legalább hivatkozassék az atyafiságra és a tiszteletra, melyet az agg császárral szemben szenvedeg.

Hogy a politikai rokonság mennyire meglazult köztük és a német császár közt, azt az orosz császár érthetően kiolvashatja az utóbbi hetek eseményeiből, illetőleg azokból a nagy fontosságú nyilatkozatokból, melyeken a világlapok vezércikkei elmélkednek.

Első volt a külpolitikát vezető államférfiak nyilatkozatai közül a Crispie, utána jött a Kálnoky grófé. És mindkettőt megerősíti az a határozott és nagytekintélyű beszéd, melyet Anglia ősz miniszterelnöke tartott a londoni parlament bankettjén, a hol rendszerint a legfontosabb politikai nyilatkozatok szoktak tétetni.

Az angol miniszterelnök teljesen megnyugtatóan tartja az európai helyzetet és hangsúlyozta, hogy az angol kormány kizárólag a béke és a szerződés, valamint Európa jelenlegi állapotának és a szabad népek függetlenségének fontartására törekszik és e munkában támogatják Crispie és Kálnoky, vagyis Olaszország és Ausztria-Magyarország, melyekkel viszont — ezt az angol miniszterelnök nem emelte ki — közösségben áll Németország.

Hanem mondott az angol kormányelnök még valamit, a mire annyiszor hivatkozik az adókkal agyoncsigázott nép minden államában Európában. Mondotta

azt, hogy míg a nemzetek ily óriási haderőt tartanak, míg a verseny a katonai készülődések tekintetében egyre tart, addig hasztalan a remény teljes nyugalomra.

Nagy és végzetes szerencsétlenség, hogy ugyanezt a kijelentést nem hallani a világgrész külügyi politikájának többi vezetőitől, kik mind a békét prédikálják ugyan, de egyszersmind a legerősebb fegyverkezést követelik és a katonai készülődések tekintetében a versengést a legszélőbb végletekig viszik.

Az osztrák-magyar parlamentek országos bizottságának most folyó tanácskozásiban legelősebben nyilvánulni ez a sajátos allent és mintha az egyik albizottság nem tudná, mit csinál a másik, oly könnyelműséggel szavazzák meg a delegátusok a katonai költségek óriási terheit.

Örömmel és meglepődéssel fogadja a monarchiának és Magyarországnak népe a béke-politikát, különösen ha az nem jár megalázkodással és érdekek feladásával, de az évtizedes kimerítő fegyverkezés után végre azt is követelné, hogy apadjanak a katonai terhek, melyeket ily arányban soha nem viselt állam a békének korszakaiban.

És soha nem volt rá nagyobb szüksége Magyarországnak, hogy a meddő és áldatlan katonai költségek egy részét kulturális szükségleteire és kétségbeesztő állami háztartásának rendezésére fordíthassa, melyet részben a tizenkét éves kormány költségvetésével, részben a közpénztárral, részben a hadsereg telhetelelensége juttatott erre a lejtőre.

Belföldi hírek. Wekerle Sándor pénzügyi államtitkár Bécsbe utazott, hogy több fontos ügyről előterjesztést tegyen Tisza Kálmán kormányelnöknek. — Kozma Sándor királyi főügyész a dunántúli megyékben és Fiumében tett szemleutjáról fővárosunkba visszaérkezett. — Helfy Ignác orsz. képviselő Kossuth Lajos látogatására Turinba utazott.

Az államháztartás merlege ez évben nagyon kedvezően alakult volna, ha közbe nem jön a bonyodalmas külügyi helyzet, mely a rendkívüli katonai kiadásokat szükségessé tette. A harmadik negyedévről megjelent kimutatás szerint az állami bevételek összege e negyedben 73 421,172 frt volt, közel negyedfél millióval több, mint a múlt év megfelelő időszakában; csakony a kiadások összege 82,350,396 frt, viszont szintén majd négy mil-

lióval több a tavalyinál. A folyó év három negyedének mérlege egészben 4,782,692 frttal kedvezőlenebb a múlt évinél. Ezt kizárólag az okozta, hogy a közösgyi és honvédségi hitelekre külön törvények alapján 13,086,563 frt adatott ki. Ennek leszámításával az idei első három negyed mérlege voltakép 8,303,871 frttal kedvezőbb a tavalyinál.

A német trónörökösöt az orvosok tudatták a baj mibenlétét és mint magánhírek tudni akarják, kijelenték neki azt is, hogy a műtét talán előzárhatja a bajt, de annak teljes elmulasztása az operáció által nem várható. A trónörökös a jelentést hősies megadással fogadta. Visszavonult, hogy önmagában megfontolja a helyzetet s azután egy óra múlva az orvosokat hivatva, kijelenté nekik, hogy nem operáltatja magát és órsát a gondviselés kezébe helyezi. Az orvosok ennek folytán el is utaztak San Remóból; a trónörökös egyelőre ott marad, mert az utazás most súlyosbíthatná a bajt.

Franciaországban. Páris, nov. 13. Boulanger tábornok, kinek fogsága már letelt, ma este Clermont-Ferrandból Párisba megy, hogy részt vegyen azon bizottság munkálataiban, mely a tisztek beosztásával foglalkozik.

A komondor.

(Kézirat.)

Tisza Kálmánnak a kedvéért reprodukáljuk ezt a komondor-történetet.

A párisi tudós akadémián egy tagsági hely megüresedett s Mussét is a jelöltek között volt.

A francziák nagyon szellemes emberek. Hogy a protekció keresés kellemetlenségeit elkerüljék, a párisi illetudás kötelességévé teszi az akadémikus jelölteknek, hogy a „hatáthatlanok”-nál, akik majd az ő jelöltségük fölött szavazni fognak, látogatást tegyenek s az illetők kegyét egyenkint kikérjék.

Mussét is fölvetve legszébben vasalt sajkát, perfect toilletben, végig tisztelgett az akadémikusoknál.

M. vicomtera mindjárt elől került a sor. A vicomte kívül lakott Párison, nagy fényű berendezett villában, gyönyörű díszpark közepén.

Rendkívül gazdag ember volt s híres arisztokratikus hajlamairól. Nagytudományú férfi volt, lelkenék finom műveltségét s tisztult ízlését érvényesítette mindenen, a mi környezetében volt.

Mussét is így ismerte őt. Mikor a pompás nyárilakás vasárnapos kerti bejárója előtt megállt kocsiával, épen a vicomte ez ismeretes tulajdonságaiával foglalkozott. Hozzáköszülten akart megjelenni a vicomte előtt.

Benyitott a kertajtón s nagy gyönyörűséggel jártatta végig szemeit a pompás virág-szőnyegeken, a sok ritka fajú fákon, melyeknek lombzatán keresztül fehérlett át hozzá a szép urilak.

Katalin aranyhaja.

— Történeti beszély. —

Irta K. Tóth Kálmán.

I. A luczerni mesternél.

A nyomor, az éhség nem ösmeri a mósolyt. S mégis az ifju, ki ott bolyong Luczern utcáin, kopott, csaknem rongyos ruhában, kinek beesett, sápadt arcáról a nélkülözést olvashatni le, oly elégtelen mósolyog, mintha zsebe tele volna vert arannyal. — Pedig alig volt tíz rézfíllérje. De kárpótolta mindent a szívet dobogató lelkesültség, a rendületlen bizodalom, s legközelebről ama látvány, melynek tanuja volt.

Nem az elbűvölő Rigi magaslata, sem pedig a bérczes Pilátus sziklatömbre vont magára figyelmét s nemítá el az éhség kiáltó követelését, mert e hegyeseket most kőd zárta el szemei elől. Ha már kenyérrre nem jutott, gondolta magában, legalább szemét legelteti a sz. Leodegár templomban elhelyezett művészi remekeken. Eppen a reggeli misét tartották nagy segédlet mellett. A templom megtelt buzgó hívőkkel. Úgy látszott azonban az ifju arcán, mintha ez a fényes szertartás hidegen ha,yná s a meg-megszóllalt csöngetés még gúnymósolyt is csalna ajkaira. A képeket bámulgatta. Egyik szomszédja megrántotta kabátját, hogy térdepeljen le.

De az a térd olyan nehezen hajlott meg. Egyszer csak, a mint a közeli fülkére veti tekintetét, ott egy ifju leányt pillant meg.

„Prot. Naptár” közli az érdekes tény és fia, K. Tóth Mihály és K. Tóth Kálmán ref. lelkész urak életrajzát, jól sikerült arcképekkel együtt. A jelles író legújabb novelláját ajánljuk — olvasóink figyelmébe. Szerk.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Cseh költőkből.

I.

Vallomások.

(Cselakovszky.)

„Szende gerlém, szólj édes szerelmem, Anyád szeméfénye, szép leány! Mondd nekem, a fényes csári kertben Mit érezél, mi lángolt szivedben Hogy először tekintél reám?”

„Ah nagy érzés, nincsen annak párja! Rád is nézem, meg a földre le! És a földön uszott fénynek árja.” A szivembe is szállt egy sugára, Ugy éget! beteg vagyok bele! S mond nekem, mond, én sólymom, szerelmem, Atyád szeméfénye, szép legény! Mondd nekem, a fényes csári kertben Mit érezél, mi lángolt szivedben, Hogy először dobogott felém?”

„Ah, oly érzés, melynek nincsen mása! Rózsa illat már nem érdekelt, Ifju lelkem minden szárny-csapása Hozzád vitt, és minden pillantása Szemeimnek keresett, ölelt!”

II.

Kérdések.

(Jablonszky.)

Mielőtt világba léptél, S tavaszod nyomába lép tél, — Mert az hajh! el nem marad, —

*) Ez a sor hibásan szedettet ki a „Debr. Nv. Ért.” vasárnapú közlésében. G. I.

Tégy néhány kérdést magadnak, S rövid csöndes pillanatnak Kérdezz, és felelj... magad!

Mi a tavasz virág nélkül? Nyár, ha nincs kalásza ekül? Nő gyermektelen mit ér? Ősz, ha nem rakott falombja? Tél, ezüsttel bé nem vonva? Lét, melyről tett nem beszél?

Szin s illattalan virágszál? Föld, melyen tires kalász áll? Néma, szótlan gyermek-ajk? A gyümölcs, ha nincs zamatja? Mi a kard, hüvelybe hagyva? Tett, mely hasznót sohse hajt?

III.

Émlék-virágok.

(Stulca.)

Elrepült a nap, s a földön Ejj honol körös-körül, Lelkem nem sohajt, nem atkoz, Nem borul, és nem derül.

Látom uszni fonn az égen Régen eltánt csillagom, Ott reptél fehér ruhában Az én fényes angyalom.

Azt beszéli hangja csengve: „Mit sírsz? Údvót nem az ad! Munka szorgalom, kitartás, Ez támasztja fel hazád!”

Ég borul el, fóm felett ti Bósz villámok... hulljatok!

Hit, remény és szeretet van Szivemben — daczolhatok!

Hitem — az sziklára épült, Hő szerelmem égi láng, A reménynek lsten tölti Hajnalonként italát!

Boldog az, ki a hazában Helyzi lángoló hitét, Vészbe, bajba hordja ajkin A szabadság szent nevét!

Boldog az, kinek szerelme Minden nagy próbát megállt, S az igazság szent nevében Harcz terén vesz hős halált!

Ó eget hordoz szivében, S e vallást táplálja benn, Bár egyháza néma börtön, S az oltár... vérpád legyen!

„Isten és hon!” ezt a jelszót Zengd, én lelkem jobb fele! Véres homlokkal miatta Sujsanak bár porba, le!

„Isten és hon!” ez a jelszó Lelked égbe vezet, S földre is, melyen testvérid Ajka, szíve hirdeti!

És ha elle... zúg, ne félj ő Isten és hon! ellene, „Isten és hon!” ezt a jelszót Vidd zászlódon ellene!

Cseh eredetiből ford. Gáspár Imre.

E pillanatban egy loncos komondor dörgölözött lábaihoz. Egy valóságos komondor, összeállott szőrű utálatos állat.

Mussét még mindig a finom vicomteről gondolkodott s csodálva látta, hogy a kert pompája, izléses berendezése milyen összhangban van uri gazdája egyéniségével.

Bámulva állt meg a komondor előtt. Mit keres itt ez a piszkos állat ebben a környezetben, mely a csinnak, izlésnek, tisztaságnak a megtestesülése?

A komondor azonban otthonos bizalmassággal törülte orrát Mussét lakcipőjéhez.

Ez egy különös és érthetetlen passziója a vicomtenak — gondolta magában Mussét — s megismogatta kezével a kutya sárgult szőrű fejét.

Azzal tovább ment s csakhamar eljutott az urilak lépcsőzetes bejáratához. Az inas bevezette az előszobába. A kutya mindenütt nyomában s a megszokottság nyugalmával terpeszkedik el a puha szőnyegen.

Az inas bejelentette Mussét a vicomtenak, ki dolgozó szobájában várta őt. A vicomte finom izlése uralkodik e szobában is. Csiny és nemes egyszerűség, finomság és előkelőség.

Es Mussét a loncos komondor kíséretében nyílt be a szobába. Sőt a komondor csaknem az utat is mutatja neki, mintha csak régi ismerőse lenne ez a hely, hová neki szabad bejárata van.

A vicomte állva várta vendégét s az előkelő ember finomságával fogadva a bemutatást.

Egyszerre csak meglátja a kutyát, mely szorosan Mussét mellett tart. Arczán észrevehető a meglepetés, hol a kutyára, hol Mussétra tekint. „Ez egy különös bogara lehet ez embernek” — gondolja magában — s leüléssel kínálja meg a költőt. A kutya az irrasztal alatt, a lábszőnyegen helyezkedik el.

Felőrai beszélgetés után a vicomte meghívja vendégét a dejeunerhez s átvezeti őt az ebédlőbe.

Itt a ház urnöje s leánya fogadták. A bemutatást megint a komondor zavarja meg. Együtt jelenik meg a vicomttal és Musséval a hölgyek előtt, kik ugyanazt gondolják, mit előbb a vicomte, de már rossz néven is veszik Mussétnek, hogy csodálatos szeretettel a piszkos komondor iránt, e gyengeségről még e látogatás idejére se tudott lemondani.

A fiatal hölgy, rendkívül szép 16 éves leány, nagy bámulója Mussétnek, csodálkozva gondolt rá, hogy ez a költő, a ki amit ír, az csupa illat, csupa finomság, hogy ez a Mussét, hogy találhatja hedvét egy ilyen utálatos, piszkos állatnak.

Végre leülnek a dejeunerhez s az inasok pompás tállakon szolgálják fel az ételeket.

Mussét, ki természetesen még mindig abban a hitben él, hogy ez a kutya a családhoz tartozik s bizonyára kedvezze az egész háznak, mert különben nem tűrnék meg a lényes teremben, csupa udvariasságból egy-egy falatot nyujt az állatnak, mely fejét felnyujtja csaknem a tányérjáig.

A hölgyek meg a nagy költő iránti elnézésből törük a kutyát, sőt kedveskedés-

ból Mussét iránt, ők is megosztják vele falatjaikat.

Es a komondor mindig szemtelenebb lesz.

A szives fogadtatás még inkább felháborítja, s a mint bendője a finom ételekkel jobban-jobban megfolyik, mindig követel-lobb lesz.

Az inasok pompás pástétomot kínálnak. A vicomte épen belevág a hatalmas ételtoronyba s a foglyi pecsenye illata szétterjed a szobában.

Az evésnek csaknem nekibőlült komondor e pillanatban egy hatalmas ugrással a grófnő fején keresztül az asztalra szökik s éles fogaival kiragadja a foglyi-tölteket a tornyos pástétomból. A túl kiesik a megijedt inas kezéből s egész tartalmával ráborul a grófnő ruhájára.

A társaság egyszerre ugrott föl az asztaltól s a vicomte felizgatva Mussét ellen ki hite szerint — e kellemetlen jelenetnek okozója volt.

A vicomte nem kékik ezt Mussétnek tudomására hozni.

S a költő ámul és bámul s meglepetésből alig tud megszólalni. Hosszas magyarázatokra és kölcsönös felvilágosításokra volt szükség, míg a helyzet tisztába jött.

S a kóbor komondor történetét sokáig mulattak a párisi társaságok.

A komondort hogy neveztek? magyar szokás szerint, alighanem Tiszának, — vagy szabadelvűségnek.

g. b.

— A magyar delegáció nov. 14-iki nyilvános ülésén dr. Falk Miksa előadó hosszabb beszédben utal arra, hogy Oroszországnak a Balkán-félszigeten külön jogai nincsenek, a bolgár kérdés felelmes jellege megszűnt, a helyzet általában javult s végül elismeréssel emlékezik meg arról, ki a jelen helyzetet előkészítette: gróf Andrássy Gyuláról s a külügyi jelentés általános részét elfogadásra ajánlja. Falk előadó után Gyurkovics, Szógyény-Marich osztályfőnök, Apponyi Albert gróf, Ábrányi Kornél, Schlauch püspök és végül ismét Falk előadó emeltek szót, mire egy jelentés, mint a költségvetés elfogadtatott. Rövid szöveg után a pénzügyminiszterium és a legfőbb számszék költségvetése feletti jelentés elfogadtatott és a költségvetés Szlávay Oliver indokolása és a tengerészeti költségvetés Bethlen gr. előadása nyomán elfogadtatott.

Zsidó anyakönyvi kerületi közgyűlés.

Az anyakönyvvezetés kérdése általános állami érdekéül, közjogi ügy, mint magánjogi tekintetbea elsőrendű fontosságánál fogva jóval felülemelkedik azon hitefelekezeti körén, a melyeknek, polgári anyakönyvvezetés hiányában ezen kiválóan közigazgatási teendő meghagyatott. Az egyes hitefelekezeteknek és hitközségeknek köteleességük volna e szerint arról gondoskodni, hogy az anyakönyvek úgy vezetessenek, a mint azt a hozzájuk kötött állami és egyéni érdekek megkövetelik.

sehol sem jelenhetett meg. Kardot csak a szolgák nem viseltek. — Történetünk ideje ugyanis 1685-re esik, mikor csaknem mindenütt lángtengerben úszott egész Európa s a köztársaság békeje is nem egyszer fenyegetve volt.

Fegyvertelen emberre jóformán rá sem néztek. — Az a kopott ruhájú ifju csaknem észrevétlenül surrant be a kocsma ajtaján. Levette válláról batuját. Letült egy üres asztal mellé. Szerencsére volt még annyi pénzecskeje, hogy egy pohár sört rendeljen. Pedig inkább éhezett, de már kenyérre nem jutott volna s kocsmaiban kenyeret kérni nem szokás.

Sovárs szemekkel nézte az étkező ifjakat, a kik közül egyik sem hederített rá, mi közük lenne nekik egy vándorló mesterlegénynek.

— Legalább nem érzem addig az éhséget — szolt magában az ifju mig képzeletem előtt ő lebeg. Megkísérlem, bárna eltalálnám arczképét.

Batujából egy papírt, aztán irónt vett ki. Hozzá fogott a rajzolásához. — Mennyire átszellemült e foglalkozás közben! A mint a kép idomai kidomborodtak, szemé annál tisztább tüzrel égett.

Annaira el volt mélyedve, hogy észre sem vette a háta mögé kerülő ifjakat, kiket a kíváncsiság csalt oda.

Rendkívül gyorsan rajzolt, mindamellet oly szabatosan, mintha minden vonáson órákig elsimított volna.

Magába emélyedve nézte a már csaknem kész arczképet, midőn merengésből hangos éljenzés ébresztette föl s közben-köszben ezt hallhatta: „igazán remek! mesteri kézre vall!”

Szégyenkezve, elpirulva hajtogatta össze a képet.

— Nem addig az, mester! — szolt most hozzá lépve egy dölczeg ifju — ezt nem hagyjuk abba, az „aranyhaju Katalin” arczképét úgy eltalálta, mintha itt állt volna előtte. Fiuk! vegyük meg a mestertől! Ki ad többet érte? En adok tiz tallért... — Tizenkettő, — szolt gunyos mosoly-

Fájdalom, e részben számos mulasztást tapasztalhatunk s hiába — constatálnunk kell, hogy e hibák legnagyobb része a zsidó hitefelekezettel terhel. Lehet hogy ennek oka nagyrészt azon szakadozottságban keresendő, mely még az egy helyben lakó hitsorsosokat is mindeféle apró-cseprő hitközségekre darabolja, a miért aztán csak kevések van módjában — sajnos igen sokszor akarataiban sincs olyan papot alkalmazni, a ki az anyakönyveknek a modern közigazgatás által követelt vezetésére nélkülözhetetlen qualificatióval bírna.

Nyilván ezen a bajon akart segíteni az a miniszteri rendelet, mely a zsidó hitközségeket anyakönyvi kerületekbe egyesítette. Oly anyakönyvi kerület székhelye Debreczen is és a f. hó 13-án tartott zsidó anyakönyvi kerületi közgyűlésnek az lett volna felata, hogy a kerületi iroda szervezetét megállapítsa.

Ez a feladat azonban nem volt megoldható.

Nem pedig azért, mert hetek óta tartó korteskedés után az anyakönyvvezetéssel az új szabályrendelet óta csak ideiglenesen en megbízott Bernfeld rabbi hiveinek sikerült olyasvalamit kierőszakolni, a mi bizony nem a legszebb világításba helyezi azon képességet, melylyel az illetők autonomicus jogokkal élni tudnak.

Az ülés elején ugyanis az előzőkhez egy 260 helybeli és 100 vidéki kerületi tag által aláírt kérvény adatott be, mely Bernfeldnek az anyakönyvvezetői tisztben való állandósítását s az anyakönyvvezetői segédzsemet vezető rendszere esítésének elejét kéri a közigazgatási bizottságtól.

A kérvényezők a közgyűlésen tnyomó többségben voltak s így kitudták vinni még azt is, hogy a mit a közigazgatási bizottságtól kértek, annak egy részét, tudniillik a szervezet elejét egyúttal maguk is elhatározták, holott mint némi megnyugvással tapasztaltuk éppen nem hiányoztak a törvény és józan logica alapján álló felszólalások sem, melyek a szám erejében elbizakodott többséget figyelmeztettek az ily határozatban rejlő abszurdumra.

Igazán nem csodálkozhatunk eléggé az ilyen képtelenségen. Egy közgyűlés többsége lemond választási jogáról s a kit megválaszthatna, annak kinevezését kéri s másfelől saját maga határozatát be sem várva, a felettes hatóságtól kér arra nézve hivatalos intézkedést, a mit ezen kérelem előterjesztése után mégis az egész eljárásról méltó logicaival, közgyűlési határozatképen keresztül erőszakol.

A többség ezen magatartásával szemben viszont csak a legnagyobb előismerés illeti meg a gyűlést vezető elnököt, Dr. Scheer Benő urat, ki ezen tárgyaláson és ésszerűen határozat ellen kellő erélyvel tiltakozott s elnöki votóját jegyzőkönyvébe is vétette.

Elvárjuk Debreczen városának közigazgatási bizottságtól, hogy nem az összekorteskedett többség, hanem a tömeg nyers számatól függetlenül haladó magyar szellemű liberalismus és a törvényes rend alapján álló s a debreczeni zsidó intelligencia által bizonyára támogatott elnöki különvélemény értelmében fogja határozatát kimondani.

A többséget mi is respectáljuk, de a tör-

lyal egy rötszakállu ifju — Katalin ennyit csak megér, bontsa ki a papírt, hadd gyönyörködjünk a képen.

— Nemes urak! kiáltott az ifju, miközben szeméül harag villámát lövelte szerteszét — lovagok, katonák, vagy bármi czim illeti is meg önöket most önök két védtelen bántanak Engem, kinek fegyverem nincs, s azt a nőt, a ki én nem ösmerek... csak úgy egyszerű látásból... tette hozzá háborogtalan hangon.

— Hangos hahota szakítá félbe az ifjut.

— Nem ösmerek, talán egyikünk sem jobba, — sivitá a rötszakállu — mi csak szívünkbe tudjuk úgy az ő bájos arczát lerajzolni, de a mester... az már igazán remek. Folytassa így, ne féljen, Luczernben csak úgy hall lábaihoz az arany.

— Ki emlegeti itt Klausz Katalint? dörgött most egy éles hang s pár perc múlva egy öszbevegült, hosszú szakállu férfi termett az asztal előtt.

Kezével olyat vágott az asztalra, hogy a poharak csörömpölve tanzáltak; majd kardja markolatára csapott s ismét csak még mélyebb hangon kérdezte:

— Nos, urak, lovagok! kinek mi baja van velem? Katalin helyett majd én felelek meg.

A rötszakállu fölhagyva most a gunyos mosolyal, csaknem meghunyászkodva beszélt el, hogy az az ütött-kopott ruhájú másoló a szép Katalin arczképét mutogatta nekik s azt akarták tőle megvenni, de természetesen csak tiszteletből a szép leány iránt.

— Kicsoda! ez itt? kérdezte az öreges ur, — az nem is beszéd, hiszen soha életben nem láttam ez embert, de ő sem engem, sem leányomat. Lovagok! — ne öztek tréfát Klausz mesterből, nem tudjátok, hogy nemesak az ecsettel tud bánni.

De többen is állították, s aztán az ifju is elárulta magát.

(Folyt. köv.)

vényt a többség is respectálni tartozik. Ez a többség pedig olyat kért, a mit a törvény meg nem enged.

Debreczen, 1887 nov. 15.

Dr. Bakonyi Smu.

HELYI HIREK.

* Városi közgyűlés. Az 1887. évi november hó 18-án — csütörtökön — délután 9 órakor, a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlés tárgysorozata. 1. Polgármesteri jelentés. 2. Miniszteri rendelet, mely szerint a városi szervezési szabályzat jóváhagyott, a közgyűlési ügyrend pedig módosítás végett leküldetett. 3. Ugyanaz: a királyi haszonvételek gyakorlására nézve hozott szabályrendelet módosítása iránt. 4. Ugyanaz: a debreczen-csapi hadászati ut fentartása tárgyában tett közgyűlési felterjesztésre. 5. Ugyanaz: b pesti gör. kir. főconsul kinevezése tárgyában 6. Zólyomgyege átírata, a közigazgatási költségkehez való állami hozzájárulás iránt tett felterjesztésének pártolása végett. 7. Ugyanannek átírata országos lelenz ház felállítására iránti feliratának pártolása. 8. A f. évi szept. 22-én választott bizottsági tagok névjegyzéke. 9. A legutóbb adót fizető bizottsági tagok névkimutatása. 10. Az igazoló választmány megalakítása. 11. A közigazgatási bizottság tagjainak választása. 12. Számonkérő székbe két bizottsági tagnak választása. 13. Nyugdíj ellenőrző bizottság tagjainak választása. 14. Tanácsi előterjesztés a betegség vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő tisztviselővel szemben követendő eljárás szabályozása tárgyában. 15. Ugyanaz a közmunka kezelése és utak fentartására vonatkozó szabályrendelet alkotása és a közmunka váltásdíj megállapítása iránt. 16. Ugyanaz: az 1887/8-diki polgári failletőségnek kiadása tárgyában. 17. Ugyanaz a hortobágyi intéző bizottsági tagok számának megszorítása iránt. Ugyanaz: a városi realiskolánál egy helyettes tanárnak állandósítása ügyében. 19. Ugyanaz: az iparosiskola 1887/8-ra szülő költségvetésének megállapítása iránt. 20. Ugyanaz: a honvéd lakatnyák évi fentartási általánának megállapítása iránt. 21. Ugyanaz: több városi apró földbirtok eladása tárgyában. 22. Ugyanaz: egy külvárosi telekből 75 □ önek a szomszéd telekhez csatolása iránt. 23. Ugyanaz: Percze János volt levéltári segéd nyugdíjajlára befizetett pénzének az örökösök részéről kiadása ügyében. 24. Ugyanaz: Konti József t. tanácsnok szabadság időt kérő beadványa folytán s ezzel kapcsolatosan annak nyugdíjaztatási ügye. 25. Ugyanaz: Dr. Bakonyi Miklósnak a telephon vállalat létesítése érdekében beadott kérvényére. 26. A lefolyt 1886-ik évről szerkesztett elnöki jelentés. 27. Jelentés az esküdtsek újonnan készített szolgálati kimutatása kíséretében. 28. Ugyanaz: a Kövesdi János által évenként adandó alapból 51 árva gyermeknek felruházatásáról. 26. Bába oklevelek kihirdetése. Debreczen, 1887, november 12. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

* Pártügy. A függetlenségi városi bizottsági tagok felkérésnek, hogy holnap f. hó 16-án este 6 órakor a szokott értekezletre a kör helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Az értekezletit jegyző.

* A Thaly Kálmán Rodostója. Említettük a napokban, hogy Géressy Kálmán főiskolai tanár, s városi bizottsági tag, felszólalást adott be az igazoló választmányhoz Thaly Kálmánnak városi bizottsági taggá való megválasztása ellen. Ismertettük e felszólalás indokait vele szemben pedig Thaly Kálmánnak alapos érvekkel támogatott fölébesztését, s azon reményünknek adtuk kifejezést, hogy az állandó bíráló választmány nem fogja helyben-hagyni az igazoló választmány megsemmisítő határozatát. Csalódtunk! Az állandó bíráló választmány nov. 12-iki ülésében vette tárgyalás alá a Thaly Kálmán felelébesztését s jóváhagyta az igazoló választmány megsemmisítő határozatát Thaly Kálmán tehát nem városi bizottsági tag Debreczenben! Nem találunk szavakat, ezen eljárás kellő jellemzésére.

* Gazdász bál. Általánosán el van is merve, a debreczeni farsang legfényesebb bálja a gazdaszázal szokott lenni. Bizonyára az idén is úgy fog az lenni. A bál határnapja nincs ugyan még megállapítva, rendező-bizottság nov. 12-én már megalakult. A névsor, mely előre is biztosítja a bál sikerét, következő: Fráter Ákos b. b. elnök, Frankó Béla alelnök, Lehoczky Béla jegyző, Zsoldos Elek pénztárnok, Gerébi Gyula ellenőr. Bizottsági tagok: Beke József, Borbély Ferenc, Bölonyi Imre, Brünner Károly, Farkas Fábó, ifj. Farkas Gábor, Fekete Jenő, Fűr Géza, Gajdáczy J., Kozelka Endre, Kuczay József, Medveczky Ferencz, Mészáros Károly, Mihályi Zoltán, Ráthonyi Endre, Schuk Gyula, Szegedy Antal, Szele Ambró, Tüdös Antal, Veres Miklós, Zankó Béla.

* Színház. Tegnap este — szép számú közönség előtt — „Uff király” operette ismételtetett, mely — úgy látszik — sokáig fen fogja magát tartani nálunk a műsoron. Az előadás mindinkább összevágott, s a jóízű mókákon tegnap is sokat nevetett a közönség. Holnap „Francillon” kerül színre. 17-én a „Szövetségeselek”, 28-án „Brankovics György”, 19-én és 20-án „Mikádó”, 21-én a „Könnyelmű leány”, mely ma este a Rónaszéky Gusztáv, derek komikusunk jutalomjátékára adatik.

A felett vitatkoznak a Bp. Hp.-ban, hogy a magyar zenészeket kiszorítják a cseh színházi muzsikusok. Egy felszólaló mondja e kis történetét: Az már nem soproni, hanem hajdumegyeyi fiu. Igen jó zongorás, de még jobb faggotista. Azt hiszi valaki, hogy ez kapott volna a debreczeni színháznál alkalmazást? Igen, kapott, de fizetésnélkül: végre abból is kiharapdálták a cseh muzsikusok — N. b. nálunk katonazene működik a színházi zenekarban.

Csiky Gergely sorozatát tervez színházunknál Verő György főrendező. Egymásután adatnának elő a hirneves író műveiből a „Szép leányok“ (népszimű), „Mukányi“ (vigjáték), „Czifra nyomoruság“ (dráma), „Királyfogás“ (operette), „Nora“ (tragédia) és „Jóslat“ (verses vigjáték) a „Proletárok“. Jó lenne felvenni a sorozatba „Spartakus“ is. Valószínű hogy e nagyérdemű előadásokra lejönne Csiky Gergely is.

A kolozsvári nemzeti színház gage és egyéb kiadások havi összege 12.000 frt. Egy napon tehát 400 frtot kell bevenni. — Szegeden Aradi Gerő társulatának havi gageja 4210 frt, az összes kiadás 5508 frt. Naponként tehát legalább 300 frtot kell bevenni, hogy deficit ne legyen.

A kezdő férj. Ez a pompás története egy szép fiatal hölgy szalonjából való, aki csak nem régen ment férjhez s akinek a férje bolondulási bologd. A napokban — s már este volt — megy a férje a fészekre. Ő maga szokta úgy mondani, hogy jó vacsorára és édes hosszú csókra. De az ajtó be van zárva. A férj izgatottan csönget. A szolgáló kinyitja az ajtót s nagy piros arcát kidugva szól:

— A nagysága nincs itthon. — Hol van? — Nem tudom, elment még délután, azt mondta, mondjam meg a ténsurnak, hogy menjen érte.

— Hova az ördögbe, ha nem tudom hol van? — S a férj elindult, a piros arcú szolgáló magára zárta az ajtót. A férj a szalonablak alatt hirtelen megáll s elkezd monologizálni: — Hol lehet? Megint az a kávé? Nem bocsájtom többé... vége az oszonna-vizitnek. Vagy ha az anyóséknál van? Vége az anyósnak... akarom mondani a barátságunk, majd elszakítottam én azt a vén asszonyt ni, ki látta ilyenkor...

S e percében a szalonablakon át csendő női kacagás hallatszik. Mintha ismerős női kacagás volna. Igy szokott az asszony kacagni, mikor csiklandoz... Pszt! Hallgatózik. Most egy erős bariton hang, most ismét női kacagás. A „kezdő“ férj lelkében valami ismeretlen érzés kezd tombolni. Othelló gondolatok tépik az agyát.

— Ez a vékony hang s az a vastag hang!... S rohan az ajtóra és dörömböl, hogy a kezelejtől lehasson a bőr.

— Ki az? Ki az? Sipit ki a szolgáló s kidugja piros képét.

Othelló ur elkapja a leány kezét s maga elé lödítja: — Világíts!

A piros képű Panna kezében tánczolt a lámpás s a szalonajtójában megállt és rémülködőgött:

— Édes tekintetes ur ide ne menjen be, Othelló kétségbeesetten felordított. — Ah!

— Ne menjen be tekintetes ur! Othelló dühvel ellődította a leányt, de az elébe vetette magát.

— Ne menjen be! — Miért? Ki van bent? Látni akarom? — A piros Panna lesütötte a szemét. — Van bent valaki!

— Kicsoda? Az urnód ugy-e? Csak mondd ki, mondd!

S be akar törni, de a leány ismét utját állja.

— Nem! Nem! Nem! — Hát kicsoda? — A Jancsi, a bakám...

Kivülről zaj hallatszik, a szép fiatal urnót kísérték haza, esengett kint a kacagása... S a férj hallgat a Jancsira, akit az ablakon kieresztettek.

A Panna hallgat az othellói jelenetről... * Kitüntetett debreczeni gyáros. Gorovi Miksa, helybeli jöhrnevé aczel sodrony gyáros, ki a közelebbi egy év alatt, már a német palánkai kiállításon bronz érmet, a csernovici tartományi kiállításban pedig díszokmányt nyert, a bécsi kiállítás bíráló bizottsága, a második díjjal, bronzéremmel tüntette ki, versenyképes s jeles minőségű gyártmányáért.

* Helyi termék. Eppen most került ki a sajtó alól Dr. Öreg János „Erdőcsiszés szabakaratának külső“ című munkája. A mű azon igazságot igyekszik bebizonyítani, hogy az emberi cselekményekben épen oly törvényes rend uralkodik, mint a természet egyéb tüneményeiben. Ez nem is lehet másképp, mert hiszen az emberi akarat is a természet egyik tüneménye. Azon törekvés tehát, mely az akarat által létrehozott cselekményeket a természetben általánosan elismert ok és okozati összefüggés uralma alól kivonni akarta, csakis a dolog félreértésén s azon téves felfogáson alapult, hogy a természet szabakaratát nélkül erkölcsiség sem lehetne. A mű az akarat tüneményeinek élettani lefolyása s a moral-statistika alapján kimutatja, hogy az akarat indító okai áltai köve van; de együt-

tal az erkölcsi fogalmakat, az érényt és bünt, a jutalmazást és büntetést is úgy magyarázza, hogy azok ezen felfogás mellett is lehetségesek. Midőn tehát az akaratot a maga valódi mivoltában mutatja be: ugyanakkor gondoskodik arról is, hogy eddig táplált erkölcsi fogalmainkat ne csak alá ne assa, hanem azokat, helyes alapot vetve számukra, még inkább megszilárdítsa. A könyv bölcséleti kérdéseket tárgyal, de azért oly nyelven van írva, hogy azt nemcsak a szakember, hanem bármely művelt egyén is könnyen megértheti. Tartalma 11 nyomtatott iv: ára 1 frt 20 kr, melynek előzetes beküldése esetén a megrendelők bérmentve kávják. A megrendelés akár egyenesen a szerzőnél, akár ifj. Csáthy Károly könyv árusnál tehető.

* Kisvárosi kíváncsiság. Négy óra öt perc. A gyerekek jönnek ki az iskolából. Egy háziur halokabátban az ablakon kikönyökölve pipál. A gyerekek éppen az ablak előtt kezdenek játszani, a mi boszantja a házi urat. El akarja küldeni őket szép szerivel onnan és rájuk szól:

— Ti fiuk. Eredjete csak ide a másik utcába, ott két potyka sétál karonfogva a promonádon.

A gyerekek örült rohammal futnak a sétáló potyák után.

Négy óra hat perc. A promonád felé fut két csavargó, egy meszaroslegény, két cseléd, egy kéményseprő.

Négy óra, hét perc. Fut három szakácsné, a sarki szuszer felesége, ő fiu a zöld oroslánhoz és a kék medvéhez czimzett boltosok, utánok a fekete kutya bolt segédei, egy bogárnemester borkötővel, négy parasztszöny, egy komfortáblis kocsis.

Négy óra, nyolc perc. Fut az urasági hajdu, egy lámpatiszlogató, a fekete kutya, zöld oroslán: több boltosok feleségei a gyermekekkel, két városi ór, egy bakter, a gyógyszerészegéd ur, nyolc paraszt, harmincz gyerek.

Négy óra, kilenc perc. Fut a rendőrbiztos, három csendlegény, a városi írrok urak, ő kopláló kocsis, kilencz dajka, hat luszárkaplár, a sarki szuszer három inasával, a gyógyszerész ur, a városi főorvos, a városi orvos, a rendőrkapitány, a szomszédok Tini, Mimi, Mici kisasszonyai, ő lakatoslegény, hét tüzoltó trombitálva, még öt kéményseprő, négy tucajt gyerek a városi szegényápoló tagjai mankókon.

Négy óra, tíz perc. Fut a polgármester, a tanácsnokok, a huszárszázad készenléti csapata, a kiadó, a főjegyző, az aljegyzők, a fogyasztási hivatalnokok, a reglébíróság, a járásbírósg, hatvan parasztszöny, nyolcz tucajt gyerek, az önkéntes tüzoltóság, a czizmadia ipartársulat, a kereskedő segédek daleyete, a polgári kör vedéglőse, az „Értesítő“ hetilap szerkesztője, az urasági hajduk és inasok, kilencz ügyvéd, hat végrehajto.

Négy óra, tizenegyp perc. A házi úr (beugrik az ablakból, leveti a halokabátot és sebesen másikat ránt): Az ördögbe, ha mindenki megnézi, nekem is látnom kell azokat a potykákat!

* H-S z o b o s z l ó n a nem rég alakult „Első dalársaság“ az ottani társadalmi élet élénkítése céljából felolvasásokkal egybekötött társas estélyek rendezését tűzték ki feladatául. Az első ilyen felolvasó estély, mely Szoboszlón egész udjónság ingerével hatott, e hó 12-én szombat este tartott meg, mely alkalommal Padrah János közjegyző ur olvasta „Tanulmány uton“ című humoreszkjét. A felolvasó élénk tapsokkal jutalmazta a szép számú közönség, ezután Bihary Kálmán tanár ur szavaltá el, a „Fülemlé“ című ösmereket költemény, — élénk derűtséget kelteve. Már eddig is többen jegyeztették elő magukat felolvasásra, úgy, hogy remény van rá miszerint e szép mozgalom a kellő eredményt el fogja érni.

* Ujabb kegyes adományok. A czepléd u. templom orgonájára özv. Nagy Bálint né polgárnő, több rendbeli jétékony czebra tett adományain kívül, ajánlott és be is fizetett 10 frtot, melyet mind halás köszönettel nyugtatványozok, egyszersmind kedves kötelességemnek ismerem jelezni, hogy ugyancsak a czepléd u. templom részére özv. Szabó Sándorné született Pfansmid Terézia urnó Ó nagysága egy értékes ezüst keresztelő tálat és kanna adományozott s küldött hozzá; Magyar Gábor egyháztanácsos ur pedig v nemes meszaros társulat nevében, az urasztalához 4 darab czinkannát ajánlott fel. Ezen kegyes adományokat ugyan a legközelebbi vasárnap tartott közgyűlésünknek bejelentettem. azonban ezen nemes vállasos tényeket ezután is nyilvánosságra hozni, s a jószívű adakozóknak a legmelyebb köszönetünket nyilvánítani nem mulasztatom. Debreczenben 1887 nov. 15. Némethy Lajos m. k. ev. ref. lelkész.

* Pálinka-főzés. Az 1887/8 évre engedélyezett pálinka főzési engedélyesek figyelemzetnek, hogy a szőlő-törkök főzésére bejelentési hatánapul f. évi nov. hó 21-ik napja tűzetett ki a debreczeni pénzügyőr szakasz által.

* A rendőrségről. A II-ik rendőrkapitányság most teljesíti az úrmérték vizsgálatát a vendéglobben és koresmákban. Sajnos eredmény gyanánt kell konstatálni, hogy igen számos hamis úrmértéket foglaltak le.

* V á l a s z t á s. A városi nyugdíjintézet ellenőrző bizottságába a városi tisztviselők részéről tegnap beválasztattak: Vértessy István, Kovács Sándor, Óri Sámuel, és Beke Imre városi tisztviselők.

Kereskedelmi muzeum.

Második közlemény. — A bőrpári csoportban Schmidt Adolf és társa keresepi ut 64. sz. a., m. kir. szab. bőrgyárának készítményei kötik le figyelmünket. E gyár, mely egyike hazánk legnagyobb ipar telepeinek, nemcsak idehaza, hanem egész Európában ismeretes. Budapestén kívül Nagy-Bossányban, továbbá Bécsben és Münchenben is kiterjedt gyárakkal bír. E czég az egyedüli az országban, mely a bőrt caerhajjal cserzi, a mi annak sokkal nagyobb tartósságot, szilárdságot és ruganyosságot kölcsönöz, mint a feynyóhaj, melyet a többi gyárak használnak. A gyár hadfelszereléssel is nagyban foglalkozik. Nagy súlyt fektet továbbá a gépszij-gyártásra és e tekintetben valóban kitünőt produkál. Gépszijait a legjobb szinből készíti, még pedig egyenlítő, ragasztva, nyomva, varva és szegvecselve a legolcsóbbtól a legjobb minőségig, mire néve a gyár árjegyzéke bővebb felvilágosítást nyújt. — Gazdánk göcszépítő-gép-szjaknak szükségleteit leginkább e gyárból fedezik, mely az ugynevezett blank bőr előállítására is nagy súlyt és gondot fordít.

Az élelmi czikket osztályában messze kimagaslik egy tetesztős piramis, a melyen Szalády Antal jóhírű pótkávégyárának készítményei vannak kiállítva. Szalády, a ki mai napság az egyedüli számbavehető pótkávégyáros hazánkban, a leguőbb Erdélyben megtartott deési iparkiállításán kitünő elsőrendű gyártmányáért az arany díszoklevelet nyerte el. Soha bírálobizottság ítélte igazságosabb nem volt, mert eltekintve attól, hogy Szalády-nak köszönhető a pótkávégyártás bevezetése Magyarországon, gyártmányai a legtekintélyesebb szakértők és orvosok nyilatkozatai szerint ma a legjobbak és a legégszesebbek. Szalády nem követi mások példáját, kik nagy hangu hirdetésekkel és amerikai reklámokkal igyeksenek vevőket szerezni, mert nagyszámú vevőit kizárólag kitünő gyártmányának köszönheti. „Hungaria“ gyógykávéjét mindazok előszeretettel fogyasztják, kiknek az izgató mokka árt, mert e kávé kitünő táperővel bír s csaersavtartalmánál fogva minden gyomorhaj és a gyomortól eredő bajknál biztos és állandó javulást eredményez. Szalády pótkávéja pedig ugy zamatjánál, mint tiszta alkatrésznél fogva felül ml minden más pótkávé, s a mi fő, mindig friss minőségben állítatik elő és küldetik szét.

A hangszereparban kétségtelenül a legelső helyek egyikét foglalja el Schunda V. J. cs. és kir. udvari szállító (magyar-utca 26. sz.) gyűjteményes csoportja. Ki vannak ott állítva mindenféle réz- és fafúvó, vonó- és ütőhangszerei, továbbá híressé vált, gyönyörű hangu, feltűnőhatatlan pedálczimbalmal, melyeken több ízben jatezanak a muzeumot látogató közönség előtt. Schunda, a pedálczimbalom feltalálója, elévűhetetlen érdemeket szerzett magának nemcsak az által, hogy e hangszert ugy a főuri szalonokban, mint a polgár házában itthon, sőt a külföldön is ismertté és kedvelté tette, hanem az által is, mert mintaszereit gyára díszére válik a magyar iparnak. — Ez iparág terén szerzett érdemeit nemcsak számos kiállítás, köztük a párisi, bécsi és budapesti ismerte el elsőrendű kitüntetésekkel, hanem ő felsége a király is ki, miután már korábban a koronás aranyéremkereszttel tüntette ki, az 1885. évi orsz. kiállítás alkalmából legmagasabb elismerését nyilvánította. — Schunda most készíti a kétezredik pedálczimbalmot, melynek befejezését megünnepli, még pedig nagyszabású czimbalomhangversenyvel, benkettel stb. melyre számos előkelő vendég lesz hivatalos. Ez alkalommal egy röpirat a czimbalom történetéről és két érdekes füzet jelenik meg, melyek czimbalom-átiratokat tartalmaznak és egy bel-mint külföldön elismert czimbalomiskolájának ugyszólván folytatását és kiegészítését fogják képezni. Előrelátható, hogy Schunda ez alkalommal megérdemelt ovációkban fog részesülni, de a legnagyobb elismerés mégis csak a sikerben rejlik, melyet a hangszeregyártás terén felmutatni képes. — Schunda pedálczimbalmából igen nagy a kivitel külföldre is, hol az általa kiadott iskola szerint tanulnak.

A jobb folyosó végén van Wunsch Róbert ismert czeмент-technikus és beton-munkálati vállalkozó epreskert-utca 27. sz. a. gyárának csoportja. Itt láthatók minden nagyságu elpusztíthatatlan czeментövek, czeмент-lapok csinosan márványozva és szép mintákkal, melyeket nagy előszeretettel használnak újabb építkezéseinknél. Az e czég által készített betonirozások munklatok, melyek közül néhány a rajzá a csoportnál látható, továbbá szabadalmazott salakbeton-boltozati, melylyel a budapesti m. kir. honvédségi Ludovicka academia nagyszabásu új istállója és a kassai tüzéségi laktanya istálló boltozva vannak és mely fölött ő felsége a Ludovicumban történt legutóbbi látogatása alkalmával nagy dícsérettel nyilatkozott, oly specialitások, melyek a szakemberek teljes elismerését vívták ki. Ez istálló boltozatoknál egyéb nagy és számos előnyei mellett az az érdekes, hogy e czelement és szilárd szerkezet csaknem ugyanazon árban állítható elő, mint a kezdetleges faszerkezet. E czég a fővároson kívül Kassán, Kolozsvárott, Miskolczon, Eperjesen, Nagy-Kikindán, Nagy-Szombaton, Trencsénben, Teplitzben, Diógyőrött, Zimonyban, Sopronban stb. összesen mintegy 60.000 méter castornát rakott

le. Wunsch ur sziveasan ad ilyen munkálatokra néveve bővebb felvilágosítást.

Wunsch Róbert csoportjának szomszéd-ságában van Walsér Ferencz előkelő fővárosi gép- és tüzoltószerkek gyárának, harang- és ércöntődjének mintaszere kiállításá. E czég egyike azoknak, melyek a magyar iparnak messze a haza határain túl is dícsőséget szereznek. Most készült ércöntődjében a bucaresti román metropolita megbízásából egy 200 mátsás történelmi nevezetességű harang. E gyár szerelte fel több hazai és külföldi tüzoltóságon kívül a konstantinápolyit és legutóbb a smirnaít. A nemrég beszárt turini nemzetközi tüzoltó szerkek kiállításán Walsér gépeit az ott kiállított angol készítményekkel szemben is a legjobbaknak ismerték el, minek következtében számos helyről, többek közt az opportói (Portugal) tüzoltóság számára is nagyobb megrendelést kapott. Elsőrangú kiállítási érmeinek, díszokleveleinek és egyéb elismeréseinek száma annyi, hogy azok felsorolása e rövid szemlében lehetetlen. Az általa szállított tüzoltósági felszerelések, gazdasági és tüzoltósági szivattyúk, felállított szivattyutelepek és kutak, nagyszabásu vízművi és fűrdőberendezések stb. mindmegannyi mintaszere munkálatok. József főherczeg, kinek Walsér udvari szállítója, egy a vidéki tüzoltóságok szervezéséről írt czikkében legmelegebben ajánlja Walsér gyárát a felszerelések beszerzésére. — A Walsér-féle rendkívüli czelement, ugynevezett fertőtlenítő szerkesztő beszerzését pedig a belügyminiszter az összes községeknek elrendelte. — E gyár a keres. muzeumnak Belgrádban felállítandó fióktelepén nagyobb csoporttal fog részt venni.

A muzeum csoportját végig tekintve nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy nagyon sok oly czikk hiányzik onnan, melyben a fogyasztás nálunk óriási és melyek némi kárral és áldozattal nálunk is előállíthatók volnának. Hogy csak egy-1 említsünk, fővárosunk egyik legelőkelőbb üzlete a Kertész Tódor czég, melynek főnöke mindent elkövet a hazai ipar érdekében, mégis kénytelen legkeresettebb czikkait a külföldről behoztatni. Itt vannak például a karác onyi czikket, a legkülönfélébb csebecbecék, karácsonyfadíszek száz meg száz féle változatban és kiállításban, mulattató és tanulmányos, tréfas, vaxáló türelmijátékok és egyéb játékszerkek. Kertész a jó bártfai játéktárgyakat is tartja ugyan, de ezekkel rem képes fedezni a közönség nagy keresletét. Kertész Tódor árjegyzékében, melyet bárkinek sziveasan megküld, egész halmaza található a hazánkban előállított czelement és szép czikkeknek, de roppant nagy azon érdekesebb czikket száma, melyek eddig hazánkban vagy éppen nem, vagy csak rendkívüli kis mértékben állítatnak elő. Különösen az ajándék és dísztárgyak és ezek közt az utánozhatatlan keleti, kínai, perzsi, török stb. készítmények azok melyek nagy keresletnek örvendenek. Szóval az az óriási készlet, mely Kertésznek Dorotya-utca 1. sz. alatti üzletében a legkülönfélébb díszmű és műipari tárgyakból van felhalmozva, bevitelünknek rendkívül értékes képt nyújtja. Iparosaink hozassák meg maguknak Kertész gazdag árjegyzékét, mely rájuk néve csak tanulságos lehet.

Közgazdaság. Gabnaárak (Budapest terményfőzsdé nov. 14.) Buza tavaszra 7.36—7.38 — Buza őszre — frt. — Tengeri 1888 jul.—augra — máj. — júniusra 5.79—5.81 frton. — Zab tavaszra 5.66—5.67 frton. Káposztarepeze augusztus— szeptemberre — frton.

Apró cseprő. Az oroszán és a hiéna. (Bernier Henrik.) „Hová?“ — kérdezte a hiéna. — Az agg oroszán, mely siet. „Föl a hegyekre, — monda, — inni A vére néhany csep vizet.“ „Most ritka a víz a hegyek közt, Jer, itt a tó!“ — mond a ravasz. „Ha bár tenyérvény fenn, — felelt rá Az oroszán — de tiszta az.“ Híadur.

A legkisebb gondolat drágább a legnagyobb gyémántnál, mivel az nő, kint egy világgá, ez fog s végre lamuban rüppen el. Szemere Bertalan.

Debr. Színház. Holnap szerdán, november 16-án: FRANCILLON. Dumas szimnűve. Felelős szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutasi Imre.

Dr. Tüdös Kálmán az összes orvosi tudományok tudora a budapesti k. m. egyetemi I. Belgyógyászati klinika volt segéd orvosa. rendel: d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig. Lakás: N. Csapó u. 9 szám (Dobray ház.)

Singerstrasse 15
zum
gold. Reichsapfel

PSERHOFER J.-féle

Gyógyszertár
Bécsben

vértisztító labdacok

ezelőtt egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben a labdacok osodás hatáskorát ezerszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok számtalanszor és legrövidebb idő alatt teljes felgyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacossal 20 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentesen utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr. A pénz előleges beküldés mellett, bérmentesen megküldéssel együtt 1 tekercs labdacos 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek írják hálát mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönfélébb és legulyosabb betegségekben egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A számtalan köszönőiratok közül

Leongang, 1883. május 15-én.
Mélyen tisztelt úram! Az ön labdacosai valóban csodálatosak, ezek nem olyanok, mint sok más magasztalt szer, hanem ezek valóban csaknem minden ellen segítnek.

A hásvetkor megrendelt labdacokból a legnagyobb részt b-rátaim, ismerőseim között osztottam szét, s valamennyinek használt, még a magas koru s különböző bajok s betegségekől megátogatott egyéneknek is, általuk ha mindjárt nem is teljes gyógyulást, de minden esetre jelentékeny javulást értek el s tovább akarják használni. Felkértem azért, sziveskedjék ismét öt tekercset küldeni. Fogadja tőlem s mindnyájunktól, kik elég szerencsések voltak egészségüket az ön labdacosai által ismét visszanyerhetni, legáltalánosabb köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt-György, 1882 február 16.
Tisztelt úram! Nem fejezhetem eléggé ki forró köszönetemet az ön labdacosaiért, mert Isten engedelmén után, nőm, ki már évek óta miszerében szenvedett, egyedül csak az ön vértisztító labdacosai által ön abból gyógygyírta, s habár még most is hébe-korba be kell néznie azokból nehányat vennie egészsége mindazáltal már mégis annyira helyre van

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-tól, évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 téglly 40 kr., bérmentesen megküldéssel 65 kr.

Golyva-balzsam, a legmegbízhatóbb szélkóros nyak ellen, 1 üvegcse 40 kr., bérmentesen megküldéssel 65 kr.

Elet-essencia (prágai cseppek, svéd cseppek, megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű alt-ti bajok ellen, kitűnő háziser. Egy üvegcse 20 kr.

Keskeny utifü nedv, közelismert szer, hurut rekedtség, görcs-köhögés sat. ellen. 1 palack 50 k., 2 palack bérmentesen megküldéssel 1 frt 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj ellen, a tagzágatás, csipő-baj, fülzágatás sat. ellen. 1 frt 50 kr.

Havasi növény liqueur Bernhard O. W.-tól. 1 palack 2.60, fél palack 1 frt 40 kr.

Az itt felsorolt készítményeken kívül valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különleges s készleten tartatik, s minden esetleg rakárton nem levő czikk kívánatra pontosan s legjutányosabban beszerzik.

Postai küldemények az összeg beküldése vagy utánvétel mellett, a leggyorsabban eszközöltetnek.

A pénz előleges beküldése mellett (legczélsezerűbben postautalvány mellett) a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésnél.

A legtöbb elősorolt specialitás kapható Budapesten Török József gyógyszerárában király utca 12.

idemellékelve közlünk nehányat: állítva, hogy teljes fiatal frissességgel képes dolgait elvégezni. — Kérem, sziveskedjék ezen köszönetnyilvánításonat a sauzdó emberiség javára felhasználni, s kérem, egyuttal ismét 3 tekercs labdacosnak s két db. kínai szappannak megküldését. Kiváló mély tisztelettel

Novák Alajos, főkertész.

Tekintetes ur! Előre bocsátva azt, miszerint valószínűleg valamennyi gyógyszer hasonló jóssággal bír, az ön híres fagybalzsamával, mely családomban több idült fagydaanak gyorsan véget vetett, daczára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat az ön vértisztító labdacosaihoz folyamodni, hogy ezen apró golyóbisok segítségével megostromoljam rég idő óta tartott aranyeres bántalmamat. Egyáltalában nem re telem önnök bavaliani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljes körletesen megszunt, és én ezen labdacosokat ismerőseim körében a legbiztosabban ajánlom. Az ellen nincs egyáltalában semmi ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, — jöhetnek neváírás nélkül — nyilvánosság elé öhajja bocsátani.

Mély tisztelettel

Bécs, 1881. február 20.

C. v. T.

Szem-essentia dr. Romerhausentól, egy üveg 2.50., fél üveg 1.50.

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 50 kr., bérmentesen megküldés mellett 75 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tól évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajüvesztő szer között a legjobbnak elismerve. 1 csinosan kiállított nagy szentecze 2 frt.

Egyetemes tapasz, Stendel tanár, tol vágott és szurt sebek, mérges kelevények és a láb régi, időszerűként felnyló kelései, sebes és gyundados mell és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy téglly 50 kr. bérmentesen megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító só, Bullrich A. W.-tól kitűnő háziser megzavart emésztés minden következményei, úgy mint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ferezec-pálinka, 1 palack 60 kr.

„Nemzeti szálloda“ Budapesten.

A „Nemzeti szálloda“ tisztelt vendégeihez,
Van szerencsém szives tudomásul adni, hogy szállodámat f. évi november hó 1-én fiamnak,

RÉMI ZSIGMONDNAK

adtam át azon alkalomból, midőn Marchal József urnak, az „Angol királyi“ szálloda tulajdonosának leányát: Viktóriát nőül vette.

Midőn az irányomban tanusított bizalmat és jó indulatot ezenel megköszönöm, nem mulaszthatom el azon tiszteletteljes kérelmet, hogy ugyanezt fiamra is átruházni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel:

RÉMI RÓBERT

A „Nemzeti szálloda“ volt tulajdonosa.

Vonatkozva atyámnak, Rémi Róbert urnak fentebbi közleményére, azon kérelemmel fordulok a „Nemzeti szálloda“ igen tisztelt vendégeihez, valamint az utazó közönséghez, hogy az atyám iránt tanusított bizalmukat a jövőben méltóztassanak reám átruházni.

A külföldön való hosszabb tartózkodásom és így a szálloda üzlet terén szerzett tapasztalataim, hasonlólag szállodámnak kitűnő berendezése, a jutányos árak, pontos kiszolgálát, a csinoság és tisztaság tekintetében követett és megvalósított irány-elveim remélmem engedik, hogy adandó alkalommal szerencsétlenek becses látogatásukkal és mint fiatal kezdőt jó akaratu támogatásukban részesítsenek.

Alázatos kérésem ismételve, maradtam

kiváló mély tisztelettel

RÉMI ZSIGMOND.

MELY CZIGARETTAPAPIR A LEGJOBB?

Ezen minden cig ret azóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelenebb módon bizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos személyiségek által összehasonlított vegyelemzések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapapirok között a

„Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárától.

Paris, 65 Boulevard Exelmans,

miut jóval könnyebb és legjobb cigarettapapir elismertelt. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegykísérleti állomás főnöke által megállapított 1887. jul. hóban. Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai ném. egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelemzést a lehető legfényesebb eredmény koronázta, a mennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapir 28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al kevesebb idegen alkotórészt tartalmaz, mint a többi vegyelemzett papir. — Valódi csak azon p pir, melynek ettiquettejé mellékkelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères czéget viselt.

A gyár cigarettapapirjainak és cigarettahelyveleinek nagybani elárúsítása végett

Braunstein Frères

szjárt czége alatt Bécsben, II. ker., Negerlegasse 3. sz. a. rakárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilymenű czikket árusító kereskedőknél.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvallal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven,

és bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HÍRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkiut ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.